

4037455 SHPE/M : สาขาวิชา : ประชากรศึกษา ; ศษ.ม. (ประชากรศึกษา)

คำสำคัญ : ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน / พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

สุกฤตา จันทรวิมล : แนวทางการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หลังปี พ.ศ. 2545 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (APPROPRIATE METHODS OF MANAGEMENT OF COMMUNITY LEARNING CENTRES AFTER B.E.2545 IN ACCORDANCE WITH THE NATIONAL EDUCATION ACT B.E.2542)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ประภาพรรณ อุ๋นอบ, ศษ.ค., ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์, กศ.ค., ชัยยศ อิ่มสุวรรณ, ก.ค., 112 หน้า. ISBN 974-04-2528-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและเสนอแนวทางการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้ดำเนินงานด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนดีเด่นปี 2544 จำนวน 6 แห่ง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและแนวทางการจัดการ 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ การให้บริการ การมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน และการพัฒนาอาคารสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดแผนงานการปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและบุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนส่วนมากมาจากการคัดเลือกและแต่งตั้งโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยมีคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้ความเห็นชอบ บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ที่เรียกว่า ครู ศรช.นั้น ถ้าเป็นคนในพื้นที่จะสามารถประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรบริหารส่วนตำบลและชุมชนได้เป็นอย่างดี ในด้านการให้บริการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีการจัดกิจกรรมตามความต้องการของชุมชนซึ่งได้จากการสำรวจ สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนพบว่ามีส่วนร่วมน้อยแต่ในบางแห่งมีการรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อขอให้จัดการอบรมส่งเสริมความรู้ในการประกอบอาชีพหลักและการหารายได้เสริม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนหรืองานประเพณีต่างๆ ที่ทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดขึ้น ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่ได้มีความพยายามที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา โดยสร้างความรู้สึกรักผูกพันเป็นเจ้าของร่วมกัน จากการศึกษาพบว่าผู้ที่ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการศึกษา มีส่วนช่วยผลักดันให้การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบความสำเร็จ สำหรับแนวทางในการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนพบว่า การสำรวจความต้องการของชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรหรือครู ศรช.จะต้องดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน ดังนั้นควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมและจากการศึกษาพบว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนที่เหมาะสมเพราะมีการดำเนินงานที่ชุมชนมีส่วนร่วมด้วยมาก ประชาชนมีแหล่งที่จะศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นแหล่งความรู้ที่เหมาะสมสำหรับชุมชน มีการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

4037455 SHPE/M : MAJOR : POPULATION EDUCATION ; M.Ed. (POPULATION EDUCATION)

**KEY WORDS : COMMUNITY LEARNING CENTRE / THE NATIONAL EDUCATION
ACT B.E. 2542**

**SUKRITTA CHANTARAVIMOL : APPROPRIATE METHODS OF MANAGEMENT
OF COMMUNITY LEARNING CENTRES AFTER B.E.2545 OF ACCORDANCE WITH THE
NATIONAL EDUCATION ACT B.E.2542. THESIS ADVISORS: PRAPHAPHAN UN-OB,
Ed.D., CHOLATIT IAMSUMANG, Ed.D., CHAIYOSH IMSUWAN, Ph.D., 112 p.
ISBN : 974-04-2528-3**

The research purpose is to study the state of performance of Community Learning Centre (CLC) and suggest the appropriate methods of management of CLC to Local Government Organization (LGO) or Subdistrict Administration Organization (SAO) in education management in accordance with the National Education Act B.E. 2542. The population in this research is six outstanding Community Learning Centres in 2001. The CLC committee and the concerned persons are the target group. The research instrument is interviewing by using the interviewing form in the basic characteristics of community and the methods of management in the management administration, the services, the community and people's participation, and the building development. The research result revealed that the state of performance of CLC in the management administration was done by the appointed CLC committee. The CLC committee role is to define CLC work policy. Most of the CLC personnel was selected and nominated by the Non formal Education (NFE) District Centre with the agreement of the CLC committee. If the CLC teacher is the person who lives in the area, he/she will cooperate with the LGO or SAO well. In the services, the CLC arranged activities in accordance with community needs which were surveyed. In the community and people's participation, there was little participation; however, in some CLCs community and people forming a group requested the vocational training. Besides, they participated in community development or other cultural activities CLC arranged. In the building development, there was an attempt at people's participation in supervision and maintenance by creating the owner feeling. The result of the study showed that the community leader who had an understanding in education management played an important role in the success of the CLC supervision. In the methods of management of CLC, the survey of community needs is essential so the CLC personnel or a teacher should collected data regularly and continuously for the methods of CLC planning. The LGO or SAO had an important duty in the education for community so the budget should be allocated to education properly. In addition, the study result showed that CLC was the appropriate method of the community education management because of the community cooperation, self learning centre for people, the appropriate leaning centre in the community, and the local intellect which lead to the better life quality development.